

Informatiebericht SUA

Openbaar

Van IND / SUA

Nummer & Titel IB 2025/48 Afstand Zuid-Afrika

Kenmerk (digijust)

Hoofdtak Nederlanderschap / Handhaving

InformIND Thema Nederlanderschap / Afstand

Relatie met

Geldig vanaf 11-11-2025

Geldig tot en met 01-01-2026

1 Aanleiding

Het Zuid-Afrikaanse Constitutionele Hof heeft op 6 mei 2025 een uitspraak gedaan waarin artikel 6(1)(a) van de South African Citizenship Act ongeldig is verklaard.¹ Hierdoor verliezen Zuid-Afrikanen (die geen aanvraag tot behoud van de Zuid-Afrikaanse nationaliteit hebben ingediend) niet meer automatisch hun nationaliteit bij het verkrijgen van een andere nationaliteit.

2 Hoe te handelen/Conclusie

Zuid-Afrika moet als B-land beschouwd worden in de landenlijst.² Er is geen sprake van automatisch verlies, maar het doen van afstand is mogelijk.

De bereidheidsverklaringen afstand Model 1.14-1b en Model 2.5 (geen verlof tot behoud) hebben voor Zuid-Afrikaanse staatsburgers geen betekenis meer en hoeven van hen niet meer te worden verlangd. In plaats daarvan moet de Zuid-Afrikaanse vreemdeling bij de optieverklaring of bij het naturalisatieverzoek de algemene bereidheidsverklaring afstand ondertekenen, dus bij optie: Model 1.14-1a en bij naturalisatie: Model 2.4. Dat geldt ook als de aanvraag is ingediend voor de uitspraak van 6 mei 2025.

3 Toelichting

Door de uitspraak van het Constitutionele Hof is de huidige vermelding van Zuid-Afrika als A-land in de landenlijst onjuist.

Op basis van artikel 7 van de South African Citizenship Act is het mogelijk om afstand te doen van de Zuid-Afrikaanse nationaliteit. Daarom moet Zuid-Afrika als B-land beschouwd worden.

Dit geldt voor alle lopende optieprocedures waarop de optie-autoriteit nog niet heeft beslist en voor alle naturalisatieverzoeken die nog niet ter ondertekening zijn voorgelegd aan Z.M. de Koning, óók indien de optieverklaring of het naturalisatieverzoek reeds werd ingediend voor de uitspraak van 6 mei 2025.

In lopende naturalisatieverzoeken van Zuid-Afrikanen zal, indien nodig, een herstel verzuim brief worden gestuurd waarin verzocht wordt om de bereidheidsverklaring

¹ South Africa Constitutional Court: Democratic Alliance v Minister of Home Affairs and Another, CCT 184/23 [2025] ZACC 08 beschikbaar via: <https://citizenshiprightsafrika.org/south-africa-democratic-alliance-v-minister-of-home-affairs-and-another/>

² De landenlijst is te vinden in bijlage 1 bij de toelichting van artikel 9, eerste lid, sub b van de Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap 2003.

te ondertekenen. Als betrokkene niet bereid is om afstand te doen en zich beroept op de uitzonderingscategorie dan kan dat beoordeeld worden.³ Voor de betrokkene die niet bereid is om de bereidheidsverklaring te ondertekenen én niet valt onder een uitzonderingscategorie, is er de mogelijkheid de aanvraag in te trekken en het reeds betaalde legesbedrag terug te krijgen.

4 Verwachting

Per 1 januari 2026 zal de landenlijst aangepast worden in de Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap 2003. Ook Model 1.14-1b bij optie en Model 2.5/2.5a bij naturalisatie zullen per 1 januari 2026 worden aangepast omdat deze niet meer van toepassing zijn voor Zuid-Afrikaanse optanten en naturalisandi.

5 Afstemming

JZ, DMB, RVN

Disclaimer

Een informatiebericht is een mededeling aan de medewerkers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De informatieberichten zijn slechts tijdelijk van aard, en daarom is de geldigheidsduur beperkt. De informatieberichten helpen medewerkers van de IND om tijdig en op uniforme wijze in te spelen op actuele ontwikkelingen. In informatieberichten kan bijvoorbeeld aangegeven worden of er nieuw beleid komt, bijvoorbeeld n.a.v. een brief aan de Tweede Kamer, of dat een belangwekkende uitspraak is gedaan die nog bestudeerd wordt. Ook kan in informatieberichten aangegeven worden hoe moet worden gehandeld in afwachting van een werkinstructie of aanpassing van de beleidsregels die in de Vreemdelingencirculaire of Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap zijn opgenomen. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een informatiebericht af te wijken.

³ Toelichting ad artikel 9, eerste lid, aanhef en onder b HRWN.